

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
uatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam, 213. szám.

Hirdetési árak:
Egész évre ——— 12 kr.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy órára ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Hétfő, szeptember 18.

Pártalakulások.

Nagybecskerek, szeptember 18.

(F.) A mi parlamentünk pártviszonyai kétségkívül határozottan sajátos jelleggel bírnak és épp azért lényegesen különböznek minden más parlament pártviszonyaitól. A sajátosság pediglen áll főképp két körülményben és pedig abban, hogy a különböző pártok az ország s a nemzet megvalósítandó magasabb céljai tekintetében bizonyos egyetértelmiséget tanúsítanak és abban, hogy a vezető és döntő szereppel bíró többség állandó jelleggel bír. Szóval, nincsenek olyan kiélesedett ellentétek és viszont nagyobb állandóság van, mint másutt.

A Széll-kabinet kormányra lépése óta pedig parlamentünknek ez a — kétségkívül csak előnyösnek nevezhető sajátossága fokozódott, amennyiben a nemzeti párt beleolvadt a szabadelvű pártba. Ellenzéki pártok most már csak a függetlenségi és a néppárt maradtak meg. Ezekből legkevésbé sincs okunk pártviszonyaink állandóságát féltetni. A szélsőbaloldal harminc év óta teljesen eredménytelenül iparkodik többségre jutni, sőt ellenkezőleg hűveinek száma napról-napra fogyóban van, a néppárt pedig siker tekintetében még a függetlenségi párttal sem mérkőzhetik.

Ez a helyzet indíthatta az ellenzéki sajtó közlönyeit arra, hogy a szabadelvű párt meghasonlásáról és bomladoszásáról sokat jelentő és még többet sejtető titokzatossággal beszéljenek. Ezeknek az uraknak már megint másnak a feje fáj és erőnek erejével gyengeséget szeretnének fel-

fedezni ott, a hol szilárdság és tömörség van.

Kétségtelen ugyanis, hogy a lezajlott ádáz parlamenti küzdelmeknek becses és értékes következménye: a fuzió. Tapasztalta ezt az ország első ízben a kiegyezés elintézésekor és remélhetőleg ki fog ez tünni mindannyiszor újra, valahányszor arról lesz szó, hogy a hatvanhetes intézményekből megmentjük azt, ami megmenthető és megmentendő.

Becsés és értékes továbbá a fuzió azért is, mert bizony nagyon ideje volt, hogy az áldatlan pártoskodásnak vége szakadjon és a közfgyelem és a közmunkálkodás a belügyi reformokra rátereltessek. A számbelileg és erkölcsileg egyaránt megerősödött szabadelvű párt bizonyára sikerrel lesz képes megvalósítani az ország érdekében szükséges nagy munkákat, amelyek között a közigazgatás államosítása és a közadók reformja állnak első helyen és sikerrel lesz képes helyt állani Magyarorszáért Ausztriával való viszonylatainkban, anélkül, hogy fölbomlásától kellene tartani.

Magyarország s a párisi kiállítás. Most már bizonyos, hogy az a mozgalom, amelyet Magyarországnak a párisi kiállításról való távolmaradása érdekében próbáltak megindítani, sikertelen lesz. A kormány határozottan állást foglal a mozgalom ellen, amint Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek a pozsonyi iparosokhoz intézett beszéde is tanúsítja. — A budapesti francia főkonzul tegnap meglátogatta Széll Kálmán miniszterelnököt és megköszönte azokat az óvintézkedéseket, amelyeket a hatóság a francia nemzet képviselőinek védelmére tett. Széll miniszterelnök ez alkalommal hangsúlyozta a francia főkonzul előtt, hogy a magyar kormány a legmelegebb és legharatságosabb érzéssel van eltelve Franciaország iránt.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 30. Nyomdászok szüretelési mulatsága. Október 1-én Orsz. kerékpárverseny Nagybecskereken. Október 9. Vármegyei őszi közgyűlés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 7 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— Személyi hírek. Báró Nikolics Feodor v. b. t. t. ma délelőtt Nagybecskerekre érkezett és résztvett a közigazgatási bizottság ülésén. — Martonfy Márton osztálytanácsos, a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója és Mága Lajos, a temesvári keresk. kamara titkára, tegnap óta Nagybecskereken tartózkodnak és mint miniszteri biztosok jelen vannak a felső kereskedelmi iskola érettségi pótvizsgáján.

— Közigazgatási bizottság. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta Rónay Jenő főispán elnöke alatt rendes havi ülését, melyről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

— Az örökimadás teplotmára folytatólag adakoztak: dr. Pollák Győző 5 frt, Fohsz György 1 frt, Tóth Károly 2 frt, Pick testvérek 3 frt, a 36. sz. perselyből 8 frt 66 kr., a 37. sz. perselyből 6 frt 96 kr., a 38. sz. perselyből 8 frt 67 kr., a 94. sz. perselyből 3 frt 76 kr., a 171. sz. perselyből 5 frt, a 297. sz. perselyből 1 frt 01 kr., Jovanovacs István 2 frt, dr. Wertheim Jakab 1 frt, Winkler Ignác 3 frt, Wachtel Leo 2 frt, Franz J. L. 5 frt, Lestyszky János 2 frt, összesen 60 frt 06 kr., ehhez az eddigi 187 frt 75 kr., főszegeg 247 frt 71 kr., mely összeg gyümölcsözőleg elhelyezve van.

— Uj buzabetegség és adóelengedés. Tallián Béla nagybirtokos köd és mézharmat elemi kár címén adóleírast kért a nagybecskereki pénzügyigazgatóságtól, mely azzal az indokolással utasította el, hogy a pénzügyminiszteri utasításban köd- és mézharmat nincs felvéve elemi kár gyanánt. Ezen határozat ellen Tallián felebbezett Torontál-

A „TORONTÁL” tárcája.

Leánynéző.

Nagy felfordulás volt az egész háznál. Takarítottak, tisztogattak. A mama előkereste a szekrény legalsó fiókjából a selyem ruháját, a Miczike pedig nem csinált egyebet, mint a tükrön nézte magát tanakodva, tőprengve, hogy kosszoruba kösse-e haját, vagy felfésülje divatosan magasra. — Amugy szelidebb az arc, emigy azonban bájosabb, merészebb, a vonásai is valami keménységet nyerne vele. Eppen ez a baj. — A szegény fiu még megijedne attól a harcias tekintettől. Még jobb lesz az a szelidebb mód, mely szinte ábrándozásra készíti az embert.

Az ebédnél a mama is, Miczike is izgatottak voltak, csak Kóródi ur nem jött ki a sodrából. Elvégre is miköze neki az egész dologhoz, azért asszony a felesége, hogy tapasztalattal bírjon a férfinép kiösmérésében. Ő ugyan beleegyezik, ha a felesége jónak találja a pártit.

— Remélem, te is itthon leszesz az oszonnánál? — Nagyon természetes, szalonkabátodat fogod fehozni.

Kóródi ur jobban szeretne ugyan a kávéházban pacikázni, de minek mondjon ellent, mikor ugy is tudja már, hogy csak az lesz a vége, a mit az asszony akar. Ha azonnal beleegyezik, tiszta haszna a békesség.

Ebéd után pedig Miczike fel sem állt addig,

mig olyan nem lett, mint a harmatos virág. Az arca olyan szelidséget nyert a hajkoszoru által, hogy verset is irt volna róla valami német, ha meglátja.

A mama is felöltötte az ősi selyemruhát. Kóródi ur is beleigazodott a szalonkabátba, melyre ez alkalommal felvarrták a hiányzó gombokat. Ebből sejtette, hogy nagy becsben áll a vendég.

A mama odaültette Miczikét a zongorához, a papát pedig beleszorította egy karosszékebe s kezébe adott egy papirost, meg egy cédulát.

— Hát mit csináljak én ezzel? — Számolni fogsz, mikor intek. Hadd lássa Mikecz ur, hogy praktikus hajlamaid vannak. Azt mondom, hogy komoly arcot vágj hozzá.

A cselédet pedig kiállította a kapu elé, hogy ha Mikecz ur közeledik, azonnal adjon hírt. Maga meg oda ült az ablak mellé a kötésével s izgatottan nézte az órát. Még egy fél óra van hátra. Nagyon nehezen telik az idő.

A cseléd óvatosan bekukkantott a szobába.

— Jön a nagyságos ur! — A mama izgatottan kelt föl a székről. Oda szalad aztán Miczikéhez.

— Wagnertől, de nem, Chopintól, de mégsem. Csak játsz magyar dalokat, ábrándos modorban.

Kóródi urhoz is oda szalad.

— Hamar irj le egy számot és szorozd meg hattal. Te fogod kiáltani a kopogásra, hogy szabad, de vastag, családapai hangon.

Ismét odaült az ablakhoz s még egyszer áttekintette a csoportozatot, hogy nem találna-e még rajta valami igazítani valót. Ez jó jel, hogy egy fél órával előbb jön Mikecz ur, bizonyosan már ő is izgatottan várja az alkalmat.

A szerény kopogtatásra Kóródi ur legmélyebb hangján kiáltotta, hogy szabad. Miczike pedig zavarában megfedekezett a műsorról s valami operett-részletet kezdett játszani. Ha látta volna, milyen szemeket vetett rá a mama, kinek már nem volt ideje a megszólaláshoz, mert Mikecz ur teljes eleganciával belépett.

— Ah, jó napot, — van szerencsénk. Tesék leülni.

— Mit méltóztatik csinálni?

— Eppen számolok, tudja praktikus embernek mindig nyilván kell tartani az ügyeit.

A mama erre az ügyes feleletre hamarjában elhatározta magában, hogy holnap rántottás kolbászt csinál Kóródi urnak.

— Es maga, Miczike kisasszony?

— Zongorázom, Mikecz ur. Szeretem a művészetet. — Mi a nótája, majd eljátszom.

Mikecz ur a nagy tisztességtől, melylyel minden módon fogadták, el volt bájolva, amit az élesszemű mama azonnal észrevett s még jobban fokozni igyekezett a kitüntetések.

A társalgás közben felterítették az asztalt s Mikecz urat meghívták az oszonnához. A papa komoran nézte a sok-sok enniválót, elgondolta, hogy ezt mind ő fizeti meg s hátha hiába. Legálább az a vigasztalása legyen, hogy jól kivette

Kiváló előnyös bevérlásaim azon helyzetbe juttattak, hogy mindennemű **uri-, női- és gyermek-ruha divat-aruimat** a legolcsóbb árak mellett adhatom el.

Téli Jaquet, lefinomabb és legdivatosabb téli sapkák, szörme, thibet stb.

Gyermek-kosztümekek, férfi- és flu-ültönyök francia és brünni szövetekből.

Téli kabátok, havelok, őszi felöltők, gyermek-felöltő stb. stb.

Felsenstein Ferencznél.

833-3.1

A hivatalos melléklet 191. számával.

vármegye közig. bizottságához, mely felebbeszt a magyar-óvári m. kir. állami vetőmagvizsgáló növény és kórtani állomás bizonyítványával támogatja. A közig. bizottság mai ülésében a pénzügyigazgatóság határozatát megváltoztatta és kimondotta, hogy Talliának elemi kár címén joga van adóleírás kérelmezni, mert bár a kő- és mézharmat nincsen felsorolva az elemi károk között, mégis tekintettel arra, hogy ezen betegség Magyarországon csak az idén lépett fel először s így az 1833-ban kiadott miniszteri rendeletben nem volt felsorolható tekintve, hogy a magyar-óvári vetőmagvizsgáló és kórtani állomás véleménye szerint ez a gombák egy neméhez tartozik, a gombák pedig az elemi károk közé fel vannak véve, a bizottság feloldotta a határozatot és a kérelemnek helyt adott.

— **Uj váltó-blanketták.** A kereskedő-közönségnek figyelmébe ajánljuk, hogy szeptember 30-án tul a jelenleg lévő váltó-ürlapokat kivonják a forgalomból. Október elsejétől kezdve új koronáértékű váltó-ürlapokat hoznak forgalomba és ez időn tul a régi blankettákra kiállított váltókat bélyegteleneknek tekintik.

— **Tanítók tisztelgése.** A nagybecskereki közs. ipar- és kereskedelmi iskolák tanterületére tegnap délben tisztelgett Mártonffy Márton osztálytanácsos, orsz. iparoktatási főigazgatónál, mint ezen iskolák főfelügyelőjénél. Mindkét tanítótestület nevében Baaden Károly igazgató üdvözölte a főigazgatót és beszédében kiemelte a tanítóknak azon kérvényét, melyet a tanonciskolánál való véglegesítésük iránt benyújtottak, kérve a főigazgatótól ennek kedvező elintézését. Mártonffy főigazgató válaszában biztosította a tanterületeket jóakaratóról és a véglegesítési kérvényre vonatkozólag kijelentette, hogy az ipariskoláknak folyamatban levő államosítására való tekintettel ez ügyben a folyó tanévben döntés nem fog történni, de a jövő tanév elején, a mely időre az államosítás ügye mindenképpen elintézését fog nyerni, tőle telhetőleg azon lesz, hogy azon tanítók, kik a tanonc-iskoláknál eddig beváltak, véglegesítettnek fognak. Bucsuzáskor a főigazgató társas összejövetelre hívta meg a tanítókat ma estére a Rózsa-szállóba.

— **Esküvők.** Schwarcz István tekintélyes fiatal szobafestő, Schwarcz építőmester fia, szombaton esküdték örök hűséget Hoff Helena kisasszonynak, Hoff Nándor polgártársunk bájos leányának. — Pancsován, öv. Weiert Károlyné leányát, Weiert Zsófi kisasszonyt, vezette tegnap oltárhoz ifj. Mayer Ferenc fiatal kereskedő, Mayer Ferenc tekintélyes kereskedő fia.

— **Vörheny Nagybecskereken.** A vörheny betegség, a mely különösen július havában volt Nagybecskereken elterjedve, nem szűnt meg mostanig sem, mert elvéve folyton akadnak megbetegedések. Így az orvosok ma is két esetet jelentettek be a rendőrkapitányságon.

— **Négy tüzeset Nagybecskereken.** Hamarosan négyszer kongatták meg Nagybecskereken a vészharangokat s a hány tűzoltó létezik a városban, az jelenleg mind ki van dölve s halálos fáradtan piheni ki az izgalmakat. Az első alkalommal szombat este verték félre a harangokat, de a tűzoltók hiába keresték a jelzett irányban a tüzet, semmiképpen sem tudtak ráakadni. Valószínűleg a toronyőr szeme káprázott, vagy messziről lobogó pástortűz tévesztette meg, a mi ilyentájon gyakran veti fel fényét a pusztaságokon.

A második eset tegnap délben történt. A Gyárfás és-társa féle szeszgyárban. A tűz keletkezése ismeretlen s eddig éppen nem nyert bizonyítást az a híresztelés, mintha a vasut gyújtotta volna fel a széna és szalmakészletet. De ha még úgy lenne, akkor sem volna a vasut a hibás, mert a törvény előírja, hogy a sinektől 60 méternél közelebb eső helyre nem szabad takarmányt rakni, különben kihágást követ el az illető. A nagybecskereki rendőrkapitányság éppen a héten büntette meg hasonlóért Kolet Györgyöt, a kit a nagybecskerek-nagykikindai vasutársaság jelentett fel. A kapitányság kötelezte egyben, hogy 48 óra alatt szállítsa a takarmányt megfelelő távolságra. A Gyárfás-féle tüzet valószínűleg a béresek okozták, a kik a marhák déli etetéséhez szénát szállítottak. Abban az időben nagy szélvihar dühöngött s elegendő lehetett egy kis szikra is a veszedelem előidézéséhez. Szerencsére azonban a takarmányon kívül más nem pusztult el, mert a tűzoltóság teljes erőfeszítéssel dolgozott a lokalizálásán, jöllehet megnehezítette a munkáját az a körülmény, hogy a szél éppen a gyár felé fújt. Így is esteli 10 óráig tartott, míg eloltották az utolsó zsarátnokokat. A kár körülbelül 2000 forint.

Este 9 óra körül a Hunyadi-utcán a Szávits-téle ház pincéjében összegyülemlt szemégyült meg; valószínűleg a cselédek vigyázatlansága folytán. A tűzoltók segítségét nem is kellett igénybe venni, mert maguk a házbeli gondoskodtak róla, hogy ne származzék belőle komolyabb veszedelem.

A legnagyobb volt még az utolsó tüzeset, a mely éjféltkor támadt. Az erős kongatás, a mely álmaiból verte föl a várost, ugyancsak megrémített mindenkit, mert négy tüzeset egy nap leforgása alatt nem tréfa dolog. A vörös lámpa is azt az irányt mutatta, amit az első három izben s közvetlen rá már felhangzott a kocsi dübörgése, tűzoltók túlkölése, a mi egybevetve a nagy lánggal égő házzal, félelmetesen szép látványt nyújtott. A tűz a Mátyás király-utcában támadt, a hol Zemanek Ignácnak és Ervin fiának van ruharaktára.

— Máskor is legyen ám szerencsénk. Alig ment el Mikecz ur, a mama megragadta Kóródi urnak karját:

— Mit vettél észre rajta?

— Hát Lavater vagyok én?

— Ostoba! Hát te, Miczike, mit vettél észre, megnyertük őt?

Miczike szemérmesen sütötte le a szemét, — nem tudott szólni egy szót sem.

— Na, majd megtudom én.

Kiáltott Lidinek, hogy hozza be az abroszt, mely az oszonnához volt felterítve. Mikor a kezéhez kapta, kiterítette a zongorán:

— Nézzetek ide. Itt ült Mikecz ur. Lásátok, a csokoládénál már kezdett ábrándozni, mikor Miczike kedvesen kínálta őt és elcsöppentette egyszer a kanálát. Itt a pecsétje. A libasütnél nem foglaltad el eléggé, leányom, mert nem látok pecsétet. Aha, a lekváros laskánál már jól viselted magad, mert nini, egy egész laska ide van ragadva. Ez már nagy szórakozottság. Bizonyosan szerelmes lett beléd a lekváros laskánál. Bizonyos, hiszen a habnál már el is vesztette a fejét, mert egy egész kiskanállal az abroszra hullatott belőle.

Kóródi ur nagy szemeket meresztett. Miczike is csodálkozva rága köténye csücskét, a mama pedig örömtelt arccal, boldogan kiáltott fel:

— Szeret, bizonyára megkér. Leolvastam én ezt az abroszról, csalhatatlanul.

Londesz Elek.

Zemanek Ervin este 1/2 10 órakor jött meg a kanaki vásárról s mindjárt hozzá fogott visszahozott portékája kipakolásához. Segédje és kocsisa voltak ebben segítségére. A raktár közepén lóg egy petroleum lámpa, a mit a fiatal Zemanek gyújtott meg, majd munka után ugyancsak ő csukta be a raktár üveg ajtaját, mely a külső udvarra nyílik. Az eddigi adatok szerint a rendőrség valószínűvé teszi, hogy Zemanek elfelejtette a lámpát eloltani. A portéka közvetlenül alatta feküdt, de gyertyákat is gyújtottak volt, — nincs kizárva tehát az az eshetőség, hogy így származott a tűz; avagy a gyújtó eldobása kor kezdett már égni s csak később, az éjjeli órákban tört ki. A kár, Zemanekék bejelentése szerint, 10—12,000 frt volt, a mi valószínűleg kissé túlzott, Valódi értéke azonban esetleg megtérül, mert a leégett holmi biztosítva volt.

Reitter Oszkár rendőrkapitány fáradhatlanul vezette a tüzesetekben a vizsgálatot s délutánra be is fejezte azt. Különösen a Zemanek-féle esetre volt tekintettel, mert mint ez a példa is mutatja, a legtöbb alkalommal nem lehet kideríteni, hogy miből származott a tűz s az emberekben sokkal nagyobb a könnyelműség a hasonló eseteknél. Ezért a rendőrkapitányság az ügyet áttette a királyi ügyészséghez, hogy bünyítő uton nyerjen elintézés, mert a vizsgálat kiderítette, hogy a fiatal Zemanek könnyelműsége okozta a tüzet azért, hogy a lámpát égve hagyta.

— **Ismét a verseczi Erzsébet-szobor.** A verseczi Erzsébet-szobor feliratának ügye végleg elintéztetett. Bár a Parkverein gyűlése elhatározta, hogy az eltávolított német felírást ismét felteszi s azt meg is rendelte, a városi tanács kimondotta, hogy miután a szobor a város tulajdonába ment át, azzal az egylet nem rendelkezhetik, a felíratot a város csináltatja meg, még pedig magyar, német és szerb nyelven.

— **Egy kamarai titkár amerikai útja.** Amerika a csatatéren szerzett babérai után most a közgazdasági téren törekszik diadalt venni az óvilágon, melyre e téren is már annyi érzékeny csapást mért. Az Egyesült Államok védnöksége alatt rendezett philadelphiai kiállítás, mely méreteivel és eredetiségének feltűnő jeleivel élesen kiválik a kiállítások megszokott sablonjait közül. Az Amerikába vivő hajóstársaságok óriás gőzösei késő őszig le vannak már foglalva rég, úgy hogy hajójegyet kapni alig lehet. A kiviteli kiállítás rendezésének feladatára Philadelphia állam vállalkozott. Meghívták erre Európát is, meg az egész világot, minden nemzetet és minden kereskedelmi és iparkamarát. A kiállítással párhuzamosan világgkongresszust rendeznek Philadelpiában, melyet október 10-én nyit meg az Egyesült Államok elnöke. A tizenöt napig tartó kongresszuson különösen a kereskedelmi és iparkamarák lesznek képviselve és résztvesz a találkozóon, habár szerény mérvben Magyarország és Ausztria is, az előbbi három, az utóbbi hat küldöttel. A magyarok között elutazik Philadelphia Szávay Gyula író, a „Győri Hírlap“ szerkesztője, a győri keresk. és iparkamara titkára, kit a kereskedelemügyi miniszter is megbízott különféle közgazdasági tanulmányokkal s a gyakorlatias szempontok megfigyelésével. Szávay Gyula kamarai titkár, ki a magyar kereskedelmi és iparkamarák nagyváradi országos gyűlése részéről is megbízást nyert a magyar gazdasági érdekek szempontjából leendő tanulmánytételre, az élet gyakorlati igényeihez kívánt közel simulni s alkalmazkodni, amikor az amerikai kivitelben érdekelt magyar cégekhez a következő levelet intézte:

„Alulírott, a győri kereskedelmi és iparkamara küldetésében s a magyarországi kamarák nagyváradi egyetemes gyűlésének megbízása alapján a folyó hó végén tanulmány-utra indulok Amerikába, főként azon célból, hogy a f. évi október 10-én kezdődő philadelphiai világgkongresszuson és összehasonlító kiviteli kiállításon megfigyeléseket téve s tapasztalatokat gyűjtve, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öngyméltósága kívánságához képest, ezekről majdan beszámoljak.

Miután m. t. Czimed vállalata a kamarai jelentések és kiviteli címtárak szerint az amerikai kivitelben résztvevő cégek közé tartozik, a magyar ipar közérdeke iránt érzett őszinte és

belőle a részét. Neki látott hatalmasan az enni-valónak s egészen megfélekedezett Mikecz urról. Eszre sem vette, mikor az megkérdezte tőle, hogy mit szól az új kormányhoz?

— Hallod, Mikecz ur kérdez. Figyelmeztette őt a mama s boszuságában visszavonta a rántottás kolbászt.

— Ah, igen, igen . . .

Az oszonna alatt figyelmesen vizsgálta a mama Mikecz ur arcán a hatást, melyet Miczike tett rá. A hangulat jó lehetett, — mert evett pompásan. A csokoládéból háromszor is elfogadta Miczike kínálását.

Az oszonna után Kóródi ur egy regalitászszal kínálta meg Mikecz urat, ő maga csak kurtára gyújtott rá, de annyi figyelmet mégis tanusított a jó ügy érdekében, hogy arra is rá volt huzva a regalitas-vignetta.

Az asztalt leszédtek s megindult a társalgás, melyben Mikecz ur tevékeny részt vett, elbeszélve, hogy mily zsuzsukos a lencse, de még a répatermés sem volt olyan kielégítő, mint a mult esztendőben.

Kóródi ur komolyan sajnálja ezt a rossz termést, a mama és Miczike pedig oly érdekes arcot csináltak a fejtegetéshez, mintha legalább is a legfrissebb pletykát mondta volna el Mikecz ur.

Olyan megindító volt a bucsuzás. Kóródi ur férfiasan rázta meg Mikecz ur jobbát, a mama pedig szeliden tartotta oda kézsókra a kezét. Miczike kedvesen mosolygott az ifju szeme közé, mintha biztosítani akarta volna őt arról, hogy kedvesebb ember nincs nála a világon.

önzetlen rokonérzésből folyólag szives tudomására hozom abbéli készségemet, hogy amennyiben a t. cég saját cikkei forgalmát illetőleg valamely kivánsággal fordulna hozzám, természetesen olyanl, melynek ügynőkies háttérére nincs, hanem bizonyos viszonyok megfigyelésére s leírására irányul, azzal időm és tehetségem korlátai közt szivesen foglalkozom s e fáradozásaim eredményét annak idején közölni fogom.

Van szerencsém felkérni, hogy erre vonatkozó esetleges kivánságát f. hó 23 ig körülményes és szabatos leírásban tudomásomra hozni sziveskedjék.

A kereskedelmi miniszter egyébiránt a tekintetben is pártfogásába vette ezt a gyakorlatias tanulmányt, hogy amerikai konzulaink figyelmét arra felhívta s a kiküldött részére minden irányu támogatásukat biztosította.

— **Mentőintézetek a vidéken.** A belügyminiszter a vidék népesebb városaiban önkéntes vállalkozás útján szeretné a mentőszolgálatot szervezni. E végből a folyó év őszén értekezletre fogja egybehívni a törvényhatóságokat, városokat, egyes érdekelt nagy vállalatot s ipartelepeket, melyek területén a mentés és segélynyújtás ügye egységes módon szervezhetőnek látszik.

— **Szabadságra.** Mától fogva üresebbek a kaszárnyák. A három esztendejét kiszolgált legénység leszerelt. Katonasapkás, cibilruhás legények feszítettek tegnap az utcákon, zsebükben a szabadságos kis könyvükkel, kezükben a hagyományos bokrétás nádpálcával. Nagy örömmel mentek. Szinte látni lehetett az arcukról, hogy fölöttébb tetszik nekik ez az állapot. Hisz mindenkinek van valakije, aki várja már odahaza; szülő, testvér vagy szerető. Egy éjszakán kiduhajkodták magukat, bucsuztak a kamerádoktól, — aztán köd előttem, köd utánam, itt hagyták három éves emléküknök tanyáját.

— **Halálozás.** Budimovics Sebő réva ujfalvi közs. tanító rövid szenvedés után f. hó 15-én meghalt. A boldogult, kit a kérészetlen halál alig 45 éves korában ragadott ki szeretett övéi köréből, 26 évig munkálkodott fáradhatlanul a nevelés-tanítás terén. Gyászba borult családja a leggondosabb családapát, az iskola derék munkását, pályatársai pedig igazi kartársukat veszítették.

KÖZGAZDASÁG.

Az ebveszettség.

Nagybecskerek, szeptember 18.

Az utóbbi időben Nagybecskereken ijesztő módon el szaporodtak a veszettségi esetek. Alig mulik el hét, melyben veszettségről hirt ne hallanánk és majd mindenkor emberek is megmaratnak, kiknek a budapesti Högyes-féle intézetbe való szállításaképezi a hatóság első gondját.

Ha elismerjük is, hogy a hatóság lehetőleg mindent megtesz, hogy e majdnem járványnya fajuló borzasztó betegségek gátot vessen, úgy még sem remélhetjük, hogy a rendelkezésre álló intézkedéseivel képes lenne e veszélyes kórt teljesen elfojtani. Az 1888. évi VII. t. c. 69. §. előírja, hogy a veszettség nagyobb elterjedésénél az összes kutyák kiirthatók, de még ezen, szinte kivitethetlenné látszó drákói intézkedéssel sem lehetne állandóan a veszélyt elhárítani, mert hisz a környékről behatólag beteg állatok továbbra is veszélyeztetnék a várost.

Ha a veszettség veszélyét komolyan elhárítani akarjuk, úgy a nyugati államok, kivált Német- és Angolország példáit kell követnünk. A német birodalom belső területein teljesen kiirtatott a betegség, nagyobb városaiban szinte ismeretlen, csakis a külhatárokhöz közel eső részeiben észlelhető még, természetesen csakis a szomszéd államok e tekintetben kedvezőtlen viszonyai következtében. Rövid idővel ezelőtt, a midőn Münchenben az ottani állathulla megsemmisítő intézet vezetőjét megkérdezték, hogy a veszettségben szenvedt kutyák hullái is vegyi uton dolgoztatnak-e fel, fejszóvalva felelte, hogy e betegség Münchenben ismeretlen.

E fényes eredmény pedig egyszerűen közgazgatási uton lett elérve. Egyrészt igen magas kutyadó kirovásával, másrészt pedig a kóborló kutyáknak következetesen és szigoruan foganatosított elpusztítása által. Ezen intézkedések sikere nemcsak teljesen kielégítő, hanem egy tekintetben meglepő is volt. Mig t. i. a gondozatlan és

ennélfogva a felette ragályos veszettségnek permanens közvetítőül szolgáló kuvaszok eltűnésével a betegség teljesen elfojtatott, addig másrészt az ebtenyésztés alig sejtett mértékben fellendült. A kutya már ösidők óta az ember legkedvencebb állata, értékben feltűnően emelkedett, s mint „drága“ és becses állat a leggondosabb ápolás tárgyává lön. Persze, hogy ezt a „luxust“ csakis a lakosság vagyonosabb része engedheti meg magának.

Bár hogyan vesszük, a városokban a kutya tartása mindenkor többé-kevésbé luxus is. Nálunk ugyan, sajnos, az ellenkező jelenség mutatkozik. Legalább az uton-utfélen kóborló, gondozatlan, éhező kutyák nagy száma az ellenkezőt tanúsítja. Pedig éppen ezek az állatok veszélyeztetik a többi ebeket, első sorban pedig az embereket, miért is e tekintetben változásnak kell beállania. A kutya-adó érzékeny felemelése — mely bizonyára a városi pénztárnak sem éppen kellemetlen — valamint a kóborló kutyák kérészetlen kiirtása városunk egészségügyi viszonyait e tekintetben is megfelelően javítaná

TÁVIRATOK.

Az E. M. K. E. közgyűlése.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Gyulafehérvárról jelentik: Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület tegnap tartotta meg itt tizenötödik közgyűlését Béli Ákos gróf főispán elnöklete alatt. A közgyűlésen Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök megható gyászbeszédben méltatta Erzsébet királynőnk emléket. Majd felolvasták az elnöki jelentést, mely szerint az egyesület 13.000 frtot fordított iskolaépítési célokra, 3100 frtot népkönyvtárakra és 1272 frtot ipari és gazdasági segélyekre, más hason természetű célokra pedig 14.910 frtot. Az egyesület vagyona az elmúlt évben 44.065 frttal növekedett. A jelentésből kitűnik végül, hogy az Emke nem vesz részt a párisi kiállításban, a mely elhatározás azonban egyáltalán nem függ össze a franciaországi eseményekkel.

Árviz.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pozsonyból jelentik, hogy Felső-Csallóköz a folyton áradó víz folytán nagy veszélyben van. Győrben ma alakult meg a vészbizottság. Győrszigeten katonaság dolgozik a gátakon.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti táv.) A Duna tegnap óta félméterrel áradt.

Fölmentett attaché.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik: Schneider ezredet, a Dreyfus-pörben is jelentékeny szerepet játszott párisi katonai attachét állásától fölmentették.

Munkásgyűlések.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Tegnap 10 munkásgyűlés volt, a melyeknek ugyanaz volt napirendjük: A képviselőház megnyitása és az általános titkos választói jog. A gyűlések a következők voltak: A budapesti reszelő munkások, a budapesti tót munkások, a budapesti ácssegédek, a budapesti kőművessegédek, a budapesti vas- és fémmunkások, a budapesti fehérenemű-tisztító munkások és munkásnők, a budapesti bőröndös munkások, a budapesti bádgerszerelők, az óbudai munkások, az újpesti munkások és kisiparosok.

Meggyalázott cimér.

Budapest, szeptember 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szombathelyről telegrafálják, hogy az ottani postahivatal épületén levő magyar cimert az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek leszakították és összetörték. Az elvetemült tetteseket erélyesen nyomozza a rendőrség.

Öngyilkos katona.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sopronból jelentik: Fábián István csornai illetőségű közlegény tegnap délelőtt a Ferencz József laktanya mögött az egyik barakban főbe lőtte magát és szörnyet halt. A gyilkos Manlicher golyó a gégefő fölött hatolt be s a koponya tetején jött ki. A vizsgálatot megindították s a holttestet ma felboncolták.

Tüntetés Dreyfus mellett.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: A Hydeparkban tegnap Dreyfus mellett nagy tüntetések voltak. Semmiféle incidens nem fordult elő. Az óriási néptömeg, mely a gyűlésen részt vett, rendesen oszlott szét.

Mercier szenator.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Mercier megcátolja a lapok azon híresztelését, mintha szenator akarna lenni s jelöltnek szándékoznék fellépni. Kijelenti egyben, hogy nem akar a politikával foglalkozni.

Guérin.

Budapest, szeptember 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Párisból jelentik: Azt a két embert, a kik Guérinnek élelmi szert akartak szállítani, szabadon bocsátották. Ezek most azt mondják, hogy a rendőrség brutálisan viselkedett velük szemben s az egyiknek tényleg súlyos sebei vannak.

Transwaal.

Budapest, szept. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: A lapok a jelenlegi helyzetet rendkívül súlyosnak tartják. Transwaallal a háboru ennek tagadó válasza következtében küszöbön áll.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A határidőüzlet délután 1 órakor a következő eredménnyel végződött:

Buza októberre	8.50— 8.51
Buza 1900 áprilisra	8.83— 8.84
Rozs októberre	6.62— 6.63
Zab októberre	5.19— 5.20
Tengeri augusztusra	5.10— 5.11
Tengeri 1900 májusra	5.13— 5.14

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becsckerekre, illetve Nagy-Becsckerekről.

Érvényes 1899. szeptember hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.
Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.
Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 9.15, éjjel 10.29.
Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 5.25.
Üsösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.
Pancsova felé: reggel 8.30, este 6.20.
Alibunár és Zombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31.
Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.
Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 1.49.

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:
Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

34183/99 A. IV. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének (központ) kezelése alá tartozó körmend-németujvári h. é. vasut Pinka-Mindszent és Németujvár állomásokkal, továbbá Strém rakodóállomással és Orbánfalu megállóhelylyel, folyó évi szeptember hó 1-én a nyilvános forgalomnak átadatott.

Az állomások és Strém rakodóállomás az összes forgalomra vannak berendezve, Orbánfalu megállóhely pedig csupán személy- és podgyász-forgalomra szolgál.

Budapest, 1899. szeptember 1-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

141828. szám. A. IV. Magy. kir. államvasutak.

„A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az 1404. és 1403. sz. gyorsvonatok Budapest-Zsolna között f. hó 17-étől kezdve buffetkocsival fognak közlekedetni.

Az 1404. sz. gyorsvonat indul Budapest nyug. p. u.-ról este 6 óra 20 perckor és érkezik Zsolnára éjjel 12 óra 25 perckor; az 1403. sz. gyorsvonat indul Zsolnáról éjjel 3 óra 35 perckor és érkezik Budapest ny. p. u.-ra délelőtt 9 óra 45 perckor.

Budapest, 1899. szeptember 14-én.

A forgalmi főosztály.

Hirdetések.

7285. tkvi szám 1899. 834-1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Jesin Szava t.-szigeti lakos javára 30 frt tőke, ennek 1896. évi október 18-tól járó

6%, kamata, 11 frt 25 kr. már megállapított, 6 frt 65 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §. alapján és 146. §. értelmében Erdélyan Gena és Erdélyan Szovra t.-szigeti lakosok ellen a pancsovai kir. törvényszékhez tartozó s a perlaszi bírói területe, Tor.-Sziget község határában fekvő és a t.-szigeti 631 sz. tjkben foglalt:

1. 146. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 112 frt.

2. II. dülő 162. hrsz. 800 □ öl szántóra 56 frt.

3. III. dülő 162. hrsz. 2 hold szántóra 224 frt.

A tor.-szigeti 2178 sz. tjkben felvett:

4. I. dülő 162 hrsz. 1 hold 125 □ öl szántóra 112 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tor.-Sziget község-házában 1898. évi október hó 7-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Tor.-Sziget községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben avagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóság 1899. évi augusztus hó 23-án.

Tóth,
kir. aljbíró.**Iláncsa község előljárósága.**

2523. kig. szám. 1899.

835-1.1

Hirdetmény.

Iláncsa községben f. é. augusztus hó 27-én következő két ló vétetett bitang-ságba, u: m:

I. Egy 12 éves, sötét pej paripa ló, két hátsó lába kesely, hámtörésses és hátsán folt; értéke 15 frt.

II. Egy 15 éves, sötét pej kanca ló, két hátsó lába kesely; értéke 15 frt.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy az igazolt tulajdonos azokat itten f. hó 20-ig átveheti, mivel ellenkező esetben f. é. szeptember hó 21-én d. e. 9 órakor Iláncsa község-házánál nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kelt Iláncsán, 1899. évi szeptember hó 8-án.

Mijatov,
jegyző.Jossimov,
bíró.**Hirdetmény.**

A Bánlak községben megürült segédjegyzői állásra, melylyel 400 forint évi fizetés van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői képesítés s működési okmányokkal felszerelt kérvényeket hozzám f. hó 27-ig annál inkább is benyujtsák, mert az elkészen beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Bánlakon, 1899. évi szeptember hó 13-án.

831-2.2

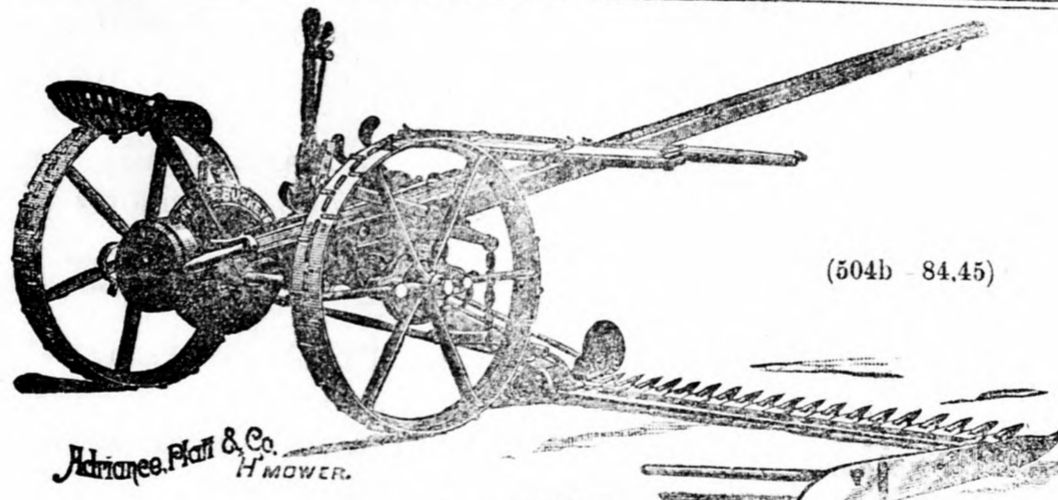
Hauser,
főszolgabíró.**Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Fiókraktára Nagybecskerek, Bégapart.**

Az

Adriance Platt & Co.

Poughkeepsie, New-York,
amerikai gépgyárosok
magyarországi vezérképviselői

Hogy az elszállításoknál fennakadás ne történjék, kérjük a megrendeléseket már most a Torontálmezei Gazdasági Egyesülethez Nagybecskerek címre megtenni.

(504b 84.45)

fűkaszaló,
marokrakó,
kévekötő
aratógépekben.

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.